

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Somniculosus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

DE MANDRAGORA. CAP. XXXVI.

Quin & perniciosum si Dioscoridi credendum, vomitum eius, quod negat Mattheus.

Multa super Mandragora dicenda essent, sed ea vel insuavia, vel abhorrenda: quarum in saepe humano generi perniciem afferunt, temperamento utendum est, quoniam etiam nefariae quaedam inter virtutes reponi solet.

SOMNICULOSUS. CAP. XXXVII.

Stratagemma bellum Annibali.

Id omnino non dissimulabimus somniculosum hominem per id genus herbae significari, propterea quod vis ejus media est inter venenum & soporem. Nam si quis vinum ea medicaverit, bibentem in profundum ad eo somnum injiciet, ut expirasse credatur, memorabili Annibali exemplo, qui missus à Carthaginensibus in Afros qui rebellaverant, non ignarus ille gentem esse vini andam, magnum ejus modium mandragora permiscuit, mox levi cum eis commisso pteho ex industria cessit, nocte inde intempesta relicto intra castra quibusdam sarcinis, & eo vino quod infecerat, fugam simulavit: cumque Barbari occupatis castris gaudio effusi medicatum vinum haurissecerent, strati defunctorum in modum, reversus Annibal nullo negotio eos trucidavit: Rem Fronto exemplis suis adjecit. Quod vero ponit historia vinosos Afros, Cyprianus episcopus de Astrologorum suorum bibacitate multa conqueritur, quae prope modum jam, ut nunc apud Germanos, in civilium laudum locum irrepsisset. De soporifera vero Mandragora vi Medici multa tradidere, idque praecipue, quod plurimum & efficacissimum est ejus usus in soporandis iis qui vel inveniendi vel secandi sunt: altissimum enim per quatuor ferme horas somnum, potionem ita medicata exhausta, persequerentur, ut neque ignem neque ferrum sentiant.

AMATORIUM. CAP. XXXVIII.

A Dioscoride l. 4. c. 61.

Radix Mandragora descriptio. Nimirum à Mattheo in Dioscoride l. 4. c. 61.

Ibid Mattheus contra Bysantium. Eiuslibi. Melenzana seu Nizana.

Proposui de veneficiis à mandragora nihil me dicturum, praesertim ea quae pertinent ad amatoria, de quibus aliquid omnino habetur in sacris literis: sed nunc majoris illud curae pretium esse duco, ut radices ejus figuram, non temere tam insignem à Deo, sive à natura, ducente Deo, conformatam enarem; cujus altera est virili specie, capite capillamento veluti quodam undecumque cooperito, pube etiam densissimis radicularum filis pudenda virilia cooperiente. Altera foemina, iisdem velamentis, si quis curiosus rem ipsam inspectare voluerit, naturae miraculum occultantibus, quotidianis testimoniis veritatem ipsam comprobantibus. Quod miros à quibusdam tam pertinaciter negari, cum praesertim vulgatum sit, Pythagoram herbam hanc à Dioscoride appellasse, quo vocabulo nihil manifestius ad humani corporis formam exprimentam. Sed, si Dioscorides Pythagoram isti dicunt mysticum aliquid per id nominis intellexisse, eam quippe Philosophi locutionem ad poma ea spectare, quae putant nonnulli Melenzana esse, quod ovalis figura sunt, & pectinde testibus assimilantur. Laxis haec est conjectura, siquidem utriusque generis vocabulum est, testiculi vero forma ad marem tantum pertinet. Sed quod à bitari videatur Hermolus Barbarus, vir undecumque doctissimus, Melenzana apud Ligures, quasi mala insana dicit, quam quidem conjecturam, ut inferius apparebit, puto eum ex Columella desumpsisse, cur non ab amore potius, quo, nisi condiantur, egregie praedita sunt, dici ea arbitrentur: quod quidem propius ad Ligustici vocabuli simplicitatem accedit, qui Melenzana ea vocant. Ceterum cum Dioscorides & reliqui Medici hanc & aliam Mandragorae speciem frequenti usu sumptam inter venena commemerent, Melenzana vero, quae totius literalis & igitur tractu modo & centia in juvenulis, modo condita aceto foeniculoque superinsperso, in acetariis & frequenter & copiose anno toto eduntur, nihil afferunt incommodi, sed & grata gustui, & corpori salubria sunt, nullo mihi pacto videntur inter mandragoras recensenda. Ad haec cum Dioscor. Mandragorae poma ovi vitelli similia dicat, vel lanæ nucis alii Melenzana nihil habent quo vel ovorum vitellis, vel id genus nucibus & quiparari possint: imo totius ovi speciem & magnitudinem praeseferunt, plerumque, ut etiam grandiora, & similia, quod quicquid solbris sinitria ab ea parte, quae soli exposita est, non sine inspectantium & p-